

EPPAM BÜLTENİ

İstanbul Aydın Üniversitesi

EPPAM

Yıl 6, Sayı 2, Bahar 2021

ENERJİ FAKİRLİĞİ COST AKSİYONU WEBİNAR

Avrupa Birliği CA16232-Avrupa Enerji Fakirliği: Ortak Tasarım ve Bilgide Yenilikçi Ajanda COST Projesi'ne Türkiye'den dahil olan EPPAM, enerji fakirliği konusunda webinar düzenlenmesinde yer almıştır.

ENGAGER CAFE 5-WEBINAR

Innovative methods for involving students in energy poverty initiatives, Beatrice Le Moing, 9.04.2021.

ENGAGER CAFE 6-WEBINAR

The mapping of COVID-19 relief measures, Rachel Guyet, Anais Varo, Harriet Thomson, 23.04.2021.

ENGAGER CAFE 7-WEBINAR

The role of energy communities to alleviate energy poverty, Florian Hanke, Rachel Guyet and Marille Feenstrawill, 7.05.2021.

ENGAGER CAFE 8-WEBINAR

Looking for collaboration? Want feedback on your idea? Lost in literature search? Need methodology tips and tricks?, Katrin Grossmann, George Jigla, Ute Dubois, Anca Sinea, Fernando Martín Consuegra, Malgorzata Dereniowska, Robert Franke, Rachel Guyet Ana Horta, Filiz Katman, Louiza Papamikrouli, Raúl Castaño Rosaj, Leona Sandmann, Ana Stojilovska, Anais Varo, 21.05.2021.

ENGAGER CAFE 9-WEBINAR

National strategies against energy poverty, Roberto Barrella and Joao Pedro Gouveia, 18.06.2021.

ADALET360 COST AKSİYONU

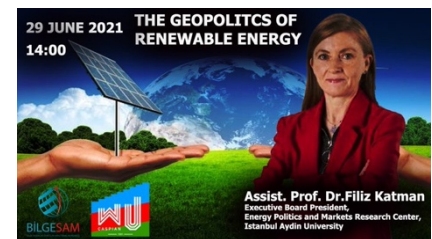
EPPAM Müdürü Dr. Öğr. Üyesi Filiz Katman'ın Türkiye Temsilcisi Yönetim Kurulu (MC) olarak yer aldığı Adalet360 COST Aksiyonu ülke araştırması sürdürülmektedir.

CA18228-Global Atrocity Justice Constellations, COST Projesi, Türkiye Temsilcisi (MC).

İçindekiler

Enerji Fakirliği COST Aksiyonu Webinar	1
Adalet360 COST Aksiyonu	1
Enerji Jeopolitiği Seminerleri	2
Yenilenebilir Enerji Jeopolitiği Uluslararası Webinarı	2
13. AB Sürdürülebilir Enerji Haftası	2
Yayın	2
Yayın	2
EPPAM Basın	3
Avrupa'da Enerji Fakirliği: Ortak Tasarım ve Bilgide Yenilikçi Ajanda	4

25-29 OCTOBER 2021
EU SUSTAINABLE ENERGY WEEK
TOWARDS 2030: RESHAPING
THE EUROPEAN ENERGY SYSTEM
#EUSEW2021

ENERJİ JEOPOLİTİĞİ SEMİNERLERİ

EPPAM Müdürü Dr. Öğr. Üyesi Filiz Katman tarafından 2020-2021 Bahar döneminde İstanbul Aydın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi 3. ve 4. sınıf öğrencilerine yönelik Enerji Jeopolitiği seminerleri düzenlenmektedir. Dr. Filiz Katman tarafından 2020-2021 Bahar dönemi boyunca interaktif olarak gerçekleştirilen seminerlerin konu başlıkları arasında şunlar yer almaktadır:

“Enerji Türleri”-“Enerji Arzı ve Enerji Talebi”-“Enerji Güvenliği”-
“Jeopolitik Teoriler”-“Ortadoğu’da Enerji”-“Asya’da Enerji”-
“Afrika’da Enerji”-“Amerika’da Enerji”-“Avrupa’da Enerji”-
“Türkiye’de Enerji”.

YENİLENEBİLİR ENERJİ JEOPOLİTİĞİ ULUSLARARASI WEBİNARI

EPPAM Müdürü Dr. Öğr. Üyesi Filiz Katman tarafından Azerbaycan uyruklu öğrencilere yönelik olarak 29 Haziran 2021 tarihinde saat 14:00’te BİLGESAM ve Caspian West University işbirliğinde Yenilenebilir Enerji Jeopolitiği Uluslararası Webinarı düzenlenmiştir.

13. AVRUPA BİRLİĞİ SÜRDÜRÜLEBİLİR ENERJİ HAFTASI

Avrupa Birliği Sürdürülebilir Enerji Haftası bağlamında Türkiye’den EPPAM tarafından farkındalık oluşturmak için 13. Sürdürülebilir Enerji Haftası 25-29 Ekim 2021 tarihleri arasında düzenlenecektir.

YAYIN

Gazibo, A. B. and F. Katman, “The Democratization Process in Niger: A Study on the Failure of the 3rd Republic Regime”, **European Researcher. Series A**, 2021, 12(2) (June issue), pp. 81-89, E-ISSN 2224-0136, DOI: 10.13187/er.2021.2.81
http://www.erjournal.ru/journals_n/1630002314.pdf

YAYIN

Grossmann, K., Jigla, G., Dubois, U., Sinea, A., Martín-Consuegra, F., Dereniowska, M., Franke, R., Guyet, R., Horta, A., Katman, F., Papamikrouli, L., Castaño-Rosa, R., Sandmann, L., Stojilovska, A. and A. Varo, “The critical role of trust in experiencing and coping with energy poverty: Evidence from across Europe”, **Energy Research & Social Science**, Volume 76, June 2021, 102064, ISSN 2214-6296, <https://doi.org/10.1016/j.erss.2021.102064> (SSCI-Social Sciences Citation Index, SCOPUS, Q1, Impact Factor: 6.834).

EPPAM BASIN

- TV, Ekotürk TV, 1 Nisan 2021, 16:15
 TV, A Haber TV, 1 Nisan 2021, 21:00
 TV, 24 TV 12 Nisan 2021, 17:00
 TV, TVNET, 14 Nisan 2021, 16:00
 TV, 24 TV, 14 Nisan 2021, 17:00
 TV, 24 TV, 23 Nisan 2021, 17:00
 TV, 24 TV, 24 Nisan 2021, 15:00
 TV, A Para, 29 Nisan 2021, 21:30
 TV, Haber Global TV, 2 Mayıs 2021, 16:30
 TV, 24 TV, 4 Mayıs 2021, 17:00
 TV, A Haber, 5 Mayıs 2021, 21:00
 TV, 24 TV, 14 Mayıs 2021, 18:00
 TV, TVNET, 15 Mayıs 2021, 12:00
 TV, 24 TV, 21 Mayıs 2021, 17:00
 TV, 24 TV, 24 Mayıs 2021, 17:00
 TV, Haber Global TV, 4 Haziran 2021, 15:15
 TV, Ülke TV, 4 Haziran 2021, 17:00
 TV, 24 TV, 7 Haziran 2021, 17:00
 TV, TVNET, 10 Haziran 2021, 16:25
 TV, A Haber, 10 Haziran 2021, 14:30
 TV, Haber Global TV, 14 Haziran 2021, 12:30
 TV, 24 TV, 14 Haziran 2021, 15:00
 TV, TVNET, 14 Haziran 2021, 17:15
 TV, A Para, 14 Haziran 2021, 18:00
 TV, TRT Haber, 14 Haziran 2021, 18:30
 TV, TGRT Haber, 14 Haziran 2021, 19:00
 TV, Ülke TV, 14 Haziran 2021, 19:45
 TV, 24 TV, 22 Haziran 2021, 17:00
 TV, TVNET, 22 Haziran 2021, 16:00

07 NISAN '15

ODEİK
 DİŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
 FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

ENERJİ ÇALIŞTAYI

26 Ocak 2015, İSTANBUL

Sonuç Raporu

AVRUPA'DA ENERJİ FAKİRLİĞİ: ORTAK TASARIM VE BİLGİDE YENİLİKÇİ AJANDA

HAREKETE GEÇME ÇAĞRISI

Barbosa, R.; Barrella, R.; Bouzarovski, S.; Castaño-Rosa, R.; Chatzikonstantinou, E.; Cornelis, M.; Dereniowska, M.; Dobbins, A.; Dubois, U.; Gaydarova, E.; Grossmann, K.; Guyet, R.; Hanke, F.; Hesselman, M.; Horta, A.; Jigla, G.; Katman, F.; Katsoulakos, N.; Martín-Consuegra, F.; Mattioli, G.; Mengolini, A.; Mohlakoana, N.; Robic, S.; Sagan, I.; Sareen, S.; Sinea, A.; Stojilovska, A.; Thomson, H.; Tirado Herrero, S.; Varo, A.; Vatavali, F.; Živčić, L.

Enerji fakirliği COVID-19 krizi ile birlikte artacak. Enerji hakkı zamanı!

Ya sokağa çıkma yasağı ilan edildiğinde haberleri kontrol etmek için televizyonu açmasaydınız, ailenizle görüntülü görüşme yapmasaydınız veya gece ve gündüz sıcak ortamda kalmasaydınız? Ya her sıcak yemek pişirmek istediğinizde veya çocuğunuzun online eğitim zamanı, gelecek olan enerji faturası nedeniyle endişelenseydiniz? Ya ekonomide yavaşlamanın sonucu olarak işinizi kaybetseydiniz?

COVID-19 krizi ülke, bölge, ekonomik gelişmişlik düzeyi veya insanların kültür ve eğitim

altyapısından bağımsız olarak her yerde yeni problemler yaratıyor. Biz, enerji fakirliği konusunda çalışan ve uzman bir grup olarak korona virüs salgınının enerjinin ve enerji hizmetlerinin güvende, sağlıklı ve düzgün bir yaşamın temel bileşenleri olduğunu bir kez daha gösterdiğine inanıyoruz. Bu sebeple, enerji ve enerji hizmetleri hakkı konusunda Avrupa'da bilgiye dayalı bir müzakere çağrısında bulunuyoruz. Bu tartışma, konsolide etme hedefiyle birlikte, yenilikçi Avrupa Dayanışma Paketi içinde mevcut durumla nasıl başa çıkılacağı, sonrası için nasıl bir hazırlık yapılacağı ve enerji fakirliğinden kaçınılan yeni normale doğru evrimin nasıl geliştirileceği konusunda sağlam bilimsel çalışmalarla birlikte yapılmalıdır.

COVID-19 krizinin Avrupa'daki enerji fakiri hane halkları üzerindeki ilk etkileri Enerji fakirliği genelde, aşırı enerji faturaları, düşük gelirler veya yetersiz enerji verimliliği nedeniyle soğutmanın veya ısıtmanın imkansız olduğu bir evde yaşama anlamına gelen evde ihtiyaç duyulan seviyelerde enerji hizmetlerini sağlayamama olarak anlaşılmaktadır. Enerji fakiri insanlar solunum ile ilgili hastalıklar ve zihinsel

hastalıklar gibi mevcut kriz durumunun özellikle tehlikeye soktuğu sağlık risklerine karşı daha korumasızdırlar. Enerji fakirliğine yol açan faktörler çoğalırken (düşük gelirler, yüksek faturalar, konut kalitesinin az olması) salgın (pandemi), enerji fakirliğini daha iyi anlama ve enerji fakirini tespit etme ihtiyacını artırmaktadır.

COVID-19 krizi tüm dünyayı vururken sonuçları da hızlıca ortaya çıkmaya başlamıştır. Küresel sokağa çıkma yasağının tetiklediği süregelen durgunluk (resesyon), öncesinde var olan eşitsizlikleri derinleştirmektedir. Sağlık hizmetine yönelik rakamların ötesinde, iş güvensizliği krizin en görünen sonuçlarından biri olabilir. Avrupa'da işsizlik iki katına çıkabilir. Perakende veya konuk ağırlama hizmetleri sektörlerindeki düzensiz çalışanlar, ekonomik faaliyetlerdeki ani durmanın ilk kurbanlarıdır.

Enerji fakirliğinin psikolojik rahatsızlıklarda payı olduğu ortaya koyulmuştur. Bu kırılma ile şimdi de izin üst üste gelmekte ve sayısı belirsiz pek çok hafta evde kalan vatandaşlar sadece daha düşük gelire değil, duygusal strese ve geleceğe dair

belirsizliğe de maruz kalmaktadırlar. Hayatlarımız derinden değişiyor. COVID-19 krizi, enerji fakirliği sebepleri ve tecrübelerinde derin bir şekilde görülen cinsiyet eşitsizliklerini şiddetlendirmektedir. Evde kalma yemek pişirme, elektronik aletleri çalıştırma, ısıtma ve soğutma enerji hizmetlerine olan ihtiyacı artırmaktadır. Bazı ülkelerde hane halkının elektrik tüketimi ciddi oranda artacaktır (yüzde 10'dan fazla), bu da daha yüksek elektrik faturasına yol açacaktır. Sokağa çıkma yasağı sırasında mesken ve hane halkı nitelikleri daha fazla önem taşır. Yetersiz yalıtım ve verimsiz elektrikli aletler, enerji ve diğer temel kamu hizmetlerine garantili erişim eksikliği ve artan enerji tüketimi, hane halkının bütçesine etki etmektedir. Aşırı kalabalık ve uygunsuz konut daha da dikkat çekicidir. Tüm bunlar enerji kırılganlığını ve sosyo-mekansal eşitsizlikleri artırarak her yerde yaşam kalitesine zarar vermektedir. ENGAGER COST Aksiyonu, halihazırda, Avrupa ve ötesinde enerji fakirliğine yol açan nedenler ve sonuçları hakkında kırılganlıkların sosyal ve mekansal dağılımını gösteren geniş kapsamlı hakemli araştırma ve politika tavsiyesi yayınlamıştır. Bununla birlikte,

enerji fakirliği, salgın öncesine nazaran şiddetlenmektedir. Bazı insanlar enerji hizmetleri, hatta musluk suyundan mahrum bir şekilde soğukta veya karanlıkta yaşamak zorunda kalmaktadır. Bazıları halihazırda hizmetleri kesilmiş ve şu an yeniden hizmet alamaz durumda veya servis sağlayıcılara borçları birikmektedir. Pek çok ülkede acil durumlarda enerji fiyatlarının dondurulması, geçici olarak kesintilerin yasaklanması veya finansal destek sağlanmasına rağmen pek çok hane halkı bunların gerisinde kalmıştır. Temsil edilmeyen azınlıklar, acil durum tedbirlerinin dışında kalmaktadır. Resmi sosyal destek hizmetlerine veya aile ile arkadaşlara fiziksel uzaklık aynı zamanda destek arama veya bulmada güçlük anlamına da gelmektedir. Finansal yükün ötesinde, bu, aynı zamanda korona virüsten fiziksel olarak etkilenmeyenlerin bile fiziki ve zihinsel sağlığına ilave yük getirmektedir. Uzun vadede gelir hızla düştükçe hane halkı kiralarını ve ipotek ödemelerini ödemediği ve zorlanacaklar ve tahliye edilme riskiyle karşı karşıya kalacaklardır. Enerji fakirliğinin yeni yönlerinin zaman içinde

ortaya çıkmasını bekliyoruz. Daha fazla insan, dönemsel veya daimi enerji fakirliği ile karşı karşıya kalabilir. Örneğin, serbest çalışanlar, mikro, küçük ve orta boyutlu işletmeler faturalarını ödemediği ve işlerini sürdürmede daha fazla güçlük çekebilirler. Aileler yeni ikilemler ve çatışan öncelikler (yemek, ısınma, ulaşım, telekomünikasyon) ile karşılaşabilirler. Kesintilere getirilen geçici yasaklar kaldırıldığında hane halkları ilave geçmiş ödemelerini gerçekleştirmede zorlanabilirler.

Enerji Hakkı düzenlemesi için dayanışma paktı

Mevcut kriz, günlük hayatımızda enerjinin kritik rol oynadığını ortaya koymaktadır. Yoksunluk, toplumla sosyal, ekonomik ve siyasal olarak ilişki kuramama anlamına gelmektedir. Daha çok insanı karanlıkta bırakmak kabul edilemez. Hükümete ve karar alıcılara yönelik artan güvensizlik sebebiyle **salgın (pandemi) sosyal uyum ve demokrasinin altını oyarak riske atmaktadır**. Bu sebeple, en kırılgan kesimleri mevcut ve gelecek krizlere karşı güvence altına almak, artan sosyal eşitsizliklere işaret etmek ve onların sağlığını ve

iyiliğini merkeze almak için **bir dayanışma paktı geliştirilmesi** çok önemlidir. Salgının (pandeminin) maliyetinin hane halkları, devlet ve ekonomik aktörler arasında adil paylaşımı, kırılgan kesimlerin genişletilmiş korunmasını içermektedir. Bu tür dünya çapındaki krizlerin daha iyi araştırılması ve enerji fakiri ve kırılgan kesimlere etkilerinin anlaşılması için ilave araştırma ve geliştirme faaliyetleri çağrısı yapıyoruz.

Herkes için enerji ve enerji hizmetleri hakkını düşünmenin zamanı geldi.

Kısa vadede, **hükümetler acilen en kırılgan kesime ekonomik ve sosyal destek tedbirlerinin artırılmasını sağlamalıdır.** Dayanışma, sosyal ve enerji hizmetleri, minimum miktar dahil olmak üzere, en iyi şekilde verilmeye devam etmelidir. İşini kaybedenlere veya izin durumuyla karşı karşıya kalanlara gelir sağlanması için esnek tedbirler, krizin şokunu absorbe etmek ve alım gücünü korumak için gereklidir. Vergi politikaları bu amaç doğrultusunda tasarlanmalıdır. Politikalar kriz nedeniyle faturalarını ödemeyen hane halkları ve şirketlerin belirlenmesi ve yerinde sosyal tarifeler, sübvansiyonlar ve toplu ödenen yardımların garantilenmesine yönelik

olarak tasarlanmalıdır. Tüketiciler daha kırılgan hale geldiği ve daha çok enerji kullandığı için güvenilir finansal destek artırılmalıdır. Hizmet sağlayıcılar gibi çeşitli paydaşlar tarafından finanse edilen bir enerji fonu, hane halkının enerji borcunun ertelenmesi ve bu ailelerin faturaları karşılayabilmesinin sağlanması için kullanılabilir.

Enerji fiyatlarının makul olması gereklidir, sadece kırılgan müşteriler için değil. Kırılgan hane halklarının ihtiyaçlarını karşılamaları için tavan fiyatlar, blok veya sosyal tarifeler oluşturulmalı veya uyarlanmalıdır. Pek çok enerji fakiri ev, koruma tedbirlerine dahil olmayan yüksek vergili alternatif yakıtlara ve yanıcı maddelere (kalorifer yakıtı gibi) bağımlıdır. Bu sebeple, COVID-19 krizi sırasında bu enerjilerin maliyet yükünü azaltmak için belirli kurallar yürürlüğe koyulmalıdır.

Enerji kesintilerinin yasaklanması çağrısı yapıyoruz. Hükümetler, hane halklarının hizmet sağlayıcılara borcunun birikmesine engel olurken mevcut sokağa çıkma yasağından daha uzun süre, en azından ödemeler düzelinceye kadar, tercihen beş yıl, kesintileri yasaklamalıdır.

Hane halklarının temel ihtiyaçlarını gidermeleri için minimum enerji tüketimi seviyeleri belirlenebilir, özellikle sıhhi temizlik, hijyen ve bilgi gibi COVID ile ilgili acil sağlık konularında. Bu dönem sonrasında hizmet sağlayıcının yaptığı kesintiyle herhangi bir sosyal güçlüğü sebep olmadığını ispat etme zorunluluğu hakkında yasada genel değişiklik yapılması gereklidir. Tercih edilen borç yönetimi mekanizmaları hatta borç iptali; hükümet, düzenleyici kuruluşlar ve hizmet sağlayıcılar işbirliğinde yürürlüğe koyulmalıdır.

Konut kalitesi en çok baskı yaratan konulardan biridir. Tüm vatandaşların düzgün bir yerde yaşamasının sağlanması, iyileşme planında bir öncelik olmalıdır. Konut kalitesi verimlikten ötedir. Hatta, hane halkları için konut maliyetlerini makul seviyede tutarken ısı donanımının iyileştirilmesinin hızlandırılmasına acil ihtiyaç vardır.

Önerilen Onarım (Renovasyon) Dalgası en fakirin bile enerji verimli evlerde yaşamasını garanti altına alacak şekilde adil ve kapsayıcı olmalıdır. Bu insanların aynı zamanda yenilenebilir enerji ve enerji

verimli elektrikli aletlere makul fiyatlarla erişim imkanı olmalıdır. Gereken minimum enerji miktarı bilgisi tüm evler için, özellikle kiralık ev piyasasındaki evler için, zorunlu olmalıdır (AB 218/844 Direktifi'nde önerildiği gibi).

Sağlık hizmeti, eğitim ve konut gibi enerjinin de temel hizmet ve kamu yararı olarak değerlendirilmesini sağlayan bir enerji fakirliği dayanışma paktı, Avrupa toplumlarının gelişmiş yeşil ve sosyal direncine katkıda bulunacaktır.

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ
EPPAM
 ENERJİ POLİTİKALARI VE PİYASALARI
 UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZİ

İstanbul Aydın Üniversitesi Enerji Politikaları ve Piyasaları Uygulama ve Araştırma Merkezi

İstanbul Aydın Üniversitesi

İnönü Caddesi, No: 38, A1302

34295 Sefaköy-Küçükçekmece, İstanbul

Tel: +90 444 1 428 (24504)

Direct Tel: +90 212 411 61 70

Web: www.eppamtr.weebly.com/ www.eppam.weebly.com

“Yarın için Enerji Tasarrufu, ŞİMDİ!”